

TRƯỜNG THCS NGUYỄN LÂN

NỘI DUNG ÔN TẬP MÔN NGỮ VĂN – LỚP 6

(Thời gian từ 27/4/2020 đến 2/5/2020)

Văn bản: ĐÊM NAY BÁC KHÔNG NGỦ (TIẾP)

I. Câu hỏi tìm hiểu

? Cái nhìn và tâm trạng của anh đội viên trong hai lần thức dậy là gì?

? Hình ảnh Bác Hồ được thể hiện như thế nào?

? Nghệ thuật đặc sắc của văn bản?

II. Kiến thức trọng tâm

1/Nội dung

a. Cái nhìn và tâm trạng của anh đội viên đối với Bác:

* Lần thứ nhất thức dậy

- Ngạc nhiên, băn khoăn đến khắc khoải
- Nhìn, theo dõi những cử chỉ, hành động của Bác
- Mơ màng như nằm trong giấc mộng đẹp đẽ, ấm áp
- Thôn thớt, thâm thì với Bác

->Tình cảm thân thiết, thương yêu, Ngưỡng mộ và cảm phục trước tấm lòng của Bác.

* Lần thứ ba thức dậy

- Hốt hoảng, giật mình, nằng nặc mời Bác ngủ nhằm diễn tả tăng dần mức độ bồn chồn, tình cảm lo lắng chân thành mộc mạc của người đội viên với Bác.
- Niềm vui của anh đội viên khi hiểu được tấm lòng và sự vĩ đại của Bác.

b. Hình ảnh Bác Hồ trong đêm không ngủ

Lo lắng ân cần, chăm chút yêu thương bằng tấm lòng bao la của Người Cha. Hình ảnh Bác hiện lên thật giản dị, gần gũi, chân thực mà hết sức lớn lao, vĩ đại

2/Nghệ thuật

- Thơ tự sự mà giàu chất trữ tình. Trong thơ có sự kết hợp kể chuyện, miêu tả và biểu cảm.

- Chi tiết giản dị, cụ thể mà cảm động.

- Lời thơ giản dị, chân thành với nhiều từ láy gợi hình, gợi cảm

III. Luyện tập

Câu 1: Hình tượng Bác Hồ trong bài thơ được miêu tả qua con mắt và cảm nghĩ của ai?

Cách miêu tả đó có tác dụng gì đối với việc thể hiện tâm hồn cao đẹp của Bác Hồ và tấm lòng của anh bộ đội đối với lãnh tụ?

Câu 2: Hãy cho biết vì sao trong đoạn kết nhà thơ lại viết:

... Đêm nay Bác không ngủ

Vi một lẽ thường tình

Bác là Hồ Chí Minh

Câu 3: Viết đoạn văn từ 7-10 câu nêu cảm nhận của em về hình ảnh Bác Hồ qua khổ thơ

“Bác thương đoàn dân công
Đêm nay ngủ ngoài rừng
Rải lá cây làm chiếu
Manh áo phủ làm chăn”

BÀI ĐÊM NAY BÁC KHÔNG NGỦ

I. Câu hỏi tìm hiểu

- Ẩn dụ là gì?
- Các kiểu ẩn dụ?
- Phân biệt giữa ẩn dụ và so sánh?

II. Kiến thức trọng tâm

1. Khái niệm

Ẩn dụ là gọi tên sự vật, hiện tượng này bằng tên sự vật, hiện tượng khác có nét tương đồng với nó nhằm tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt.

VD: Mặt trời của bắp thì nằm trên đồi.

Mặt trời của mẹ em nằm trên lưng.

2. Các kiểu ẩn dụ - 4 kiểu ẩn dụ:

+ Ẩn dụ hình thức: là ẩn dụ dựa trên sự tương đồng về hình thức giữa các sự vật, hiện tượng

VD: Về thăm quê Bác làng sen

Có hàng râm bụt thắp lên lửa hồng

-> Về hình thức: lửa hồng tương ứng với màu đỏ của hoa râm bụt.

+ Ẩn dụ cách thức: là ẩn dụ dựa trên sự tương đồng về cách thức hành động

VD: Uống nước nhớ nguồn

-> Câu tục ngữ sử dụng biện pháp ẩn dụ dựa trên sự tương đồng về cách thức là uống nước tương đồng với hưởng thành quả lao động, còn nhớ nguồn tương đồng với nhớ công lao người tạo ra thành quả ấy

+ Ẩn dụ phẩm chất: là ẩn dụ dựa trên sự tương đồng về phẩm chất giữa các sự vật, hiện tượng

VD: Mặt trời của bắp thì nằm trên đồi

Mặt trời của mẹ con nằm trên lưng.

-> Mặt trời 1: mặt trời tự nhiên

-> Mặt trời 2: ẩn dụ dựa trên sự tương đồng giữa mặt trời với người con, mặt trời đem lại ánh sáng hi vọng cho mặt đất, người con chính là ánh sáng, hi vọng của mẹ

+ Ẩn dụ chuyển đổi cảm giác: là ẩn dụ dựa vào sự tương đồng của cảm giác

VD: Giọng nói của chị ấy rất ngọt ngào!

-> Giọng nói được cảm nhận bằng thính giác, ngọt ngào được cảm nhận bằng vị giác, “giọng nói ngọt ngào” là ẩn dụ chuyển đổi cảm giác từ thính giác sang vị giác.

III. Luyện tập

1. Bài 1 sgk trang 69
2. Bài 2 sgk trang 70
3. Bài 3sgk trang 70
4. Bài 4 :Tìm thơ văn có chứa hình ảnh ẩn dụ và nêu tác dụng của việc sử dụng hình ảnh ẩn dụ đó.